

Kapitola 15

Sourozenecká rivalita

Šestiletý Hari a čtyřletá Annika si hrají s kostkami a Ray, jejich otec, vaří oběd. Vtom Ray slyší křik, vzápětí pláč a poté následuje kakofonie hlasitých zvuků. Běží do pokoje, kde si děti hrají, a zjistí, že si Hari zabral všechny kostky pro sebe a sestřičce nechce dát ani jednu. Annika běží k tátovi a žaluje: „On do mě strčil! Až jsem upadla!“ Hari protestuje: „To není pravda! Brala mi kostky, ze kterých jsem stavěl! Vždycky mám kvůli ní průšvih!“

Proč se sourozenci tak často hádají? Pojdme začít skvělou analogií, se kterou přišly Elaine Mazlishová a Adele Faberová, autorky jedné z mých nejoblíbenějších knih o výchově *Siblings Without Rivalry*.⁷ Podle nich bychom si měli připomenout, že dítě, které má najednou sourozence, se cítí podobně, jako bychom se cítili my, kdyby si náš partner přivedl další manželku. Představte si, že by váš manžel jednoho dne přišel domů a řekl: „Mám báječnou zprávu! Budu mít ještě jednu ženu!

Ty teď budeš velká manželka a budeme mít ještě jednu malou manželku a budeme jedna velká šťastná rodina!“ Pokud jste jako já, nejspíš byste se pátravě rozhlíželi po místnosti a v duchu si říkali: „COŽE? To jsem se ocitla v nějakém alternativním světě? Co by na tom pro mě mělo být dobrého?“ A k tomu by se vás všichni vaši příbuzní a známí začali vyptávat, jestli máte z té jeho nové manželky taky tak obrovskou radost, a o devět měsíců později by ji všichni zahrnovali dárky a neustále by ji někdo objímal a od vás by se očekávalo, že tu ženskou budete až do konce života milovat a výborně s ní vycházet. A taky si představte, že jí jednoho dne vezmete z ruky některou z jejích věcí – která mimochodem bývala dřív vaše –, a všichni se na vás rozzlobeně vrhnou: „Něco takového přece nemůžeš dělat! Nemůžeš jí brát hračku! Jen se podívej, jak je maličká a bezbranná a nevinná!“ Řekla bych, že v tu chvíli už byste dávno nebyli jen zmatení... vřel by ve vás vztek, protože byste měli pocit, že nikoho nezajímáte, nikdo si vás nevšímá a nikomu na vás nezáleží. Aneb vítejte v sourozeneckém světě.

U starších dětí aktivuje takový nový přírůstek do rodiny *obavy z opuštění a zvýšenou potřebu citových vazeb*. Když se na situaci podíváme optikou citových vazeb, děti se vždycky snaží zjistit, jestli jsou v bezpečí. Kladou si otázky: „Budou naplněny moje potřeby? Mám pocit, že se mi dostává pozornosti a uznání díky tomu, kdo jsem, díky mému jedinečnému souboru vlastností, zájmů, vášní a způsobů existence? Vnímají mě v rodině jako dítě, které je v *jadru dobré*?“ Když to mezi dětmi neklape, sdělují tím rodičům, že si připadají vykořeněné a že ve svém sourozenci vidí hrozbu pro svou životně důležitou potřebu cítit se v rodině v bezpečí. Vraťme se zpátky k úvodní metafoře a představme se, jak by bylo nám a co bychom potřebovali od partnera ve chvíli, kdy bychom s jeho druhou partnerkou měli nějaký problém (tedy za předpokladu, že by se nedal přesvědčit,

⁷ Česky vyšlo jako *Sourozenci bez rivality*, CPress, 2022 – pozn. překl.